

law
firm

AVOCAD informuoja

Aplinkos apsaugos įstatymo pažeidimai – paskirtos sankcijos niekaip nepanaikinsite be teismo?

Šiuo metu vis didesnę reikšmę įgaunantis aplinkos švaros bei „žalumo“ įgyvendinimo užtikrinimas turėtų žengti į realybę ne vien dėl neišvengiamų valstybės sankcijų, o pirmiausia dėl paties asmens noro gyventi tvariai ir kurti tvarią aplinką. Deja, panašu, kad galiojantis reguliavimas su šiais tikslais šiek tiek nespėja. Ar žinojote, kad net jeigu siekiate baudų sumažinimo už mažareikšmius Aplinkos įstatymo pažeidimus, teismo neišvengsite? Apie tai plačiau pasakoja advokatų profesinės bendrijos „AVOCAD“ teisininkas Aurimas Grinys.

Taigi, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 50 straipsnis numato, kad institucijos pareigūnas, neteisimine tvarka išnagrinėjęs bylą dėl ekonominės sankcijos (baudos ir kt.) skyrimo, gali: a) skirti ekonominę sankciją; b) nutraukti bylą nesant pažeidimo sudėties arba esant aplinkybėms, dėl kurių byla neteisimine tvarka net negali būti pradėta; c) atlikti papildomą tyrimą byloje, nustačius, kad trūksta įrodymų byloje.

Ir tai yra vieninteliai veiksmai, kurių gali imtis valstybės institucija, sprendama dėl ekonominės sankcijos skyrimo. Taigi net ir tuo atveju, jeigu pati institucija konstatuoja, jog pažeidimas mažareikšmis, institucija neturi teisės nei skirti mažesnę negu sankcijoje numatytą baudą, nei apsiriboti neekonominio pobūdžio poveikio priemonėmis – pavyzdžiui, įspėjimu. Toks reguliavimas – savaime programuojantis papildomas bylinėjimosi išlaidas asmeniui, kuriam paskiriama sankcija. O kartu – ir Europos Tarybos rekomendacijų nesilaikymas teisėkūroje.

Ar toks reguliavimas yra keistinas? Tikrai taip.

Pirmiausia, institucijai, kuri sprendžia dėl ekonominės sankcijos skyrimo, yra surišamos rankos net ir dėl mažareikšmių bei realios žalos aplinkai nepadarančių pažeidimų skirti išimtinai ekonominio pobūdžio sankciją. Net ir patiems institucijos pareigūnams matant, kad konkrečiu atveju skirti tik baudą yra netikslinga pagal padarytų pažeidimų pobūdį.

Be to, tokiu reguliavimu yra programuojamas būsimų bylinėjimosi išlaidų teisme susidarymas. Aplinkos apsaugos įstatymas numato vienintelį kelią sumažinti paskirtą ekonominę sankciją – teikiant skundą teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta

tvarka. Tai reiškia, kad net ir teismui pripažinus, jog paskirta ekonominė sankcija neatitinka pažeidimo pobūdžio ir yra mažintina, neišvengiamai susidarys subjekto, kurio atžvilgiu taikoma atsakomybė, bylinėjimosi išlaidos, o tiek jo atstovai, tiek ir teismas bus priversti eikovoti žmogiškuosius ir laiko resursus nagrinėjant bylą teisme.

Galiausiai, Europos Sąjungos Taryba šalims narėms ne kartą yra rekomendavusi teisėkūros priemonėmis skatinti viešojo administravimo subjektų savarankiškumą ir diskreciją sprendžiant dėl asmenims skirtinų sankcijų. Pasak Europos Sąjungos Tarybos, tokių rekomendacijų kontekste teismai turėtų atlikti tik institucijų sprendimų teisėtumo kontrolės funkciją. Galiojantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo reguliavimas prieštarauja tokioms Tarybos rekomendacijoms. Šiuo atveju, būtent teismai yra vienintelis subjektas, galintis mažinti subjektui paskirtos sankcijos dydį. Ar tai yra perteklinis reguliavimas? Turbūt, kad taip. Ir jis turėtų būti lengvinamas atsižvelgiant į Tarybos išaiškinimus.

Taigi, dabar galiojantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo reguliavimas yra pernelyg varžantis institucijos diskrecijos skirti ekonominę sankciją ribas, iš esmės programuojantis bylinėjimosi išlaidų teisme susidarymą ir prieštaraujantis daugkartinėms Europos Sąjungos Tarybos rekomendacijoms. Gal vis dėlto toks reguliavimas būtų keistinas?

O jeigu gavote pranešimą apie Jūsų verslo atžvilgiu vykdomą tyrimą dėl galimų Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimų – kreipkitės pagalbos į kvalifikuotą teisininką, kuris Jums suteiks išsamią konsultaciją tiek galimo pažeidimo pagrįstumo, tiek ir tikėtinos sankcijos skyrimo bei jos ginčijimo teisme klausimais.

Jūsų verslo partneris AVOCAD

Parengta 2023 04 26